

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Українська мова за професійним спрямуванням»**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Право»
Спеціальність 081 Право
Галузь знань 08 Право
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з права

Затверджено на засіданні циклової комісії професійної
та практичної підготовки
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)
Протокол № 2 від 27 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ, 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
Викладач (-і)	Сидорук Оксана Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380508157995
E-mail викладача	oksana.sydoruk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно з розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Українська мова є державною мовою України, і вільне володіння нею сприяє реалізації творчих можливостей кожної людини в усіх сферах життя, її духовному вдосконаленню та розвитку національної самосвідомості. Критерієм освіченості й вихованості є висока мовна культура, яка включає в себе поняття мови і мовлення, їх природу, норми літературної мови та її різновидів, вільне володіння багатством виражальних мовних засобів. У справі виховання нашої молодшої інтелігенції особливого значення набуває курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)», мета якого полягає в поглибленні знань про українську мову, формуванні умінь та навичок вільного володіння її багатими виражальними засобами на всіх рівнях: фонетичному, лексичному, фразеологічному, морфологічному й синтаксичному, а також у формуванні вміння володіти комунікативними засобами літературної мови, в умінні укладати документи, будувати й удосконалювати тексти різних стилів в усному й писемному мовленні, вдосконалювати навички мовного етикету.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування комунікативної компетенції студентів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників. Основним завданням вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є : сформувати правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових педагогічних текстів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права для вирішення широкого спектру типових завдань професійної діяльності та у	

процесі навчання, що передбачає застосування визначених теорій та методів юриспруденції і характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК-1. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи.

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-9. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.

ПРН-1. Здійснювати підготовку та оформлення юридичної документації.

ПРН-5. Надавати в межах компетенції консультації та роз'яснення з юридичних питань.

ПНР-19. Вести діловодство в судових та правоохоронних органах.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	6
практичні заняття	28
самостійна робота	56

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
5	081 Право	3	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб

I. Культура фахового мовлення

1.1 Вступ. Державотворча роль мови. Функції мови. Стил і типи мовлення.	2	2	2
1.2 Літературна мова. Мовна норма. Культура мови. Культура мовлення під час дискусії.		2	4
1.3 Специфіка мовлення фахівця (відповідно до напрямку підготовки).			2
1.4 Формування навичок і прийомів мислення. Види, форми, прийоми розумової діяльності. Основні закони риторики.			2

II. Етика ділового спілкування

2.1 Поняття етики ділового спілкування, її предмет та завдання.			2
2.2 Структура ділового спілкування. Техніка ділового спілкування. Мовленнєвий етикет.		2	4
2.3 Правила спілкування фахівця при проведенні зустрічей, переговорів, прийомів та по телефону.		2	4

III. Лексичний аспект сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні			
3.1 Терміни і термінологія. Загальнонаукові терміни. Спеціальна термінологія і професіоналізми.		2	2
3.2 Типи термінологічних словників (відповідно до фаху).			2
3.3 Точність і доречність мовлення. Складні випадки слововживання. Пароніми та омоніми. Вибір синонімів.		2	4
IV. Нормативність і правильність фахового мовлення			
4.1 Орфографічні та орфоепічні норми сучасної української літературної мови. Орфографічні та орфоепічні словники.		2	4
4.2 Морфологічні норми сучасної української літературної мови, варіанти норм.		1	2
4.3 Синтаксичні норми сучасної літературної мови у професійному спілкуванні.		1	4
V. Складання професійних документів			
5.1 Загальні вимоги до складання документів. Текст документа. Основні реквізити. Види документів.	2	2	4
5.2 Укладання документів щодо особового складу.	2	2	4
5.3 Текстове оформлення довідково-інформаційних документів.		2	4
5.4 Особливості складання розпорядчих та організаційних документів.		2	2
5.5 Укладання фахових документів відповідно до напряму підготовки. Контрольна робота.		2	4
6.1 Підсумкове заняття.		2	
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 80 балів, Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.		

	Залік – підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 10 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів.
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 80 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій/практичних, зазначених у силабусі.

2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від _____ 2023 р № _____. <https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/>_____.pdf

4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Т.М. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації / Т. М. Антонюк [та ін.]. - Чернівці: Друк Арт, 2015.
2. Бабич Н.Д. Культура фахового мовлення [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [уклад.: Бабич Н. Д. та ін. ; за заг. ред. Н. Д. Бабич]. - 4-те вид., уточн. і допов. - Чернівці : Книги-XXI, 2014. - 556 с.
3. Караман С. О. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / С. О. Караман, О. А. Копусь, В. І. Тихоша. – К: Літера ЛТД, 2013. – 544 с.

4. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч посібник-практикум// Г. Л. Вознюк та ін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 324 с.
5. Український правопис / — стереотип. вид. — Київ: Наукова думка, 2019. — 392 с.
6. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640 с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Допоміжна

1. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики. / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. — 896 с.
2. Науменко Л.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : підручник / Н. В. Науменко. - Київ : НУХТ, 2014. - 255 с.
3. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : І. М. Плотницька, О. П. Левченко та ін. – 2-ге вид., стер. – К. : НАДУ, 2011. – 128 с.
4. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ: Академія, 2004. – 342 с.
5. Сучасний словник іншомовних слів / уклад.: Семотюк О.П. та ін. – К.: Ранок, 2017. – 688 с.
6. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич - 4-те вид. - Київ : Каравела, 2012. - 352 с.
7. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: модульний курс. — К., 2008 — 448 с.

Словники ділової української мови

1. Осипів М. Російсько-український словник щонайпотрібніших у діловодстві слів: Практичний порадник. – Харків, 1926.
2. Словник ділової мови. Термінологія та фразеологія. (Проект) / [Сост.]: М. Дорошенко, М. Станиславський та В. Страшкевич. – К. – Харків, 1930 [л в Мюнхені 1993 р. заходами проф. О. Горбача].
3. Библик С.П., Михно І.Л., Пустовіт Л.О., Сютя Г.М. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів. – К., 1997

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>
4. www.ukrbook.net/DSTU_pabl.htm
5. www.mova.info
6. www.novamova.com.ua
7. www.pereklad.kiev.ua
8. www.pravopys.net
9. www.rozum.org.ua

Викладач

Оксана СИДОРУК